

fiskevattenägarna

Sveriges fiskevattenägareförbund

REMISSYTTRANDE

2016-03-03

Ert datum 2016-02-10

Ert dnr 3.3.17-985/16

Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Förslag till strategi för svenskt yrkesfiske ”Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat”.

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av strategin för svenskt yrkesfiske ”Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat” och lämnar följande synpunkter på förslaget.

Sammanfattning

Sveriges Fiskevattenägareförbund välkomnar en nationell yrkesfiskestrategi och tycker nuvarande förslag innehåller flera goda ingredienser och ansatser.

Vi tycker emellertid att processen med att utarbeta strategin har gått från en initialt vällovlig ambition med budskapet att alla grenar av näringen ska få komma till tals och få sina synpunkter beaktade till ett alltmer myndighetsstyrt dokument. Vi har i flera omgångar lämnat konstruktiva synpunkter i sakfrågor och framåtsyftande förslag och först fått dem beaktande, för att i nästa skede upptäcka att de har utelämnats eller omformats till en delvis annan betydelse i dokumenttexten. Detta känns varken meningsfullt eller rationellt.

Vi anser att strategin i allt för stor utsträckning utelämnar det småskaliga yrkesfiske som bedrivs med stöd av enskild fiskerätt i sjöar, kust och skärgård. Ett yrkesmässigt fiske som i flertalet fall är lokalt förankrat, långsiktigt hållbart, genererar mycket samhällsnytta och dessutom har stor utvecklingspotential på landsbygden.

Vi anser att resursfördelningsaspekterna i visionen, vilka genomsyrar många delar av strategin, ska sträva efter högsta möjliga samhällsvärde istället för det föreslagna begreppet samhällsekonomisk värde. Vi bedömer att samhällsvärdet på ett bättre sätt bör avspeglade och tillvarata de katalyserande effekter av resursen som kan leda fram till mänsklig närvaro och försörjningsframgång i en levande kust och skärgård.

Slutligen är vi inte fullt nöjda med strategins beskrivning av den svenska fiskerättsliga plattformen. Vi tycker att den delvis är otydlig och summarisk och vi kan skönja en glidning mot att förminska den enskilda fiskerättens betydelse för näringsverksamhet och långsiktigt

uthållig förvaltning. Det är ett rimligt grundkrav för ett nationellt dokument att det i klarspråk beskriver landets rådande fiskerättsliga- och förvaltningsmässiga förhållanden. Dessutom är en tydlig beskrivning främjande för folkbildningen.

Förordet

Vi föreslår att tredje stycket ändras till att ha följande lydelse:

Strategin syftar även till att skapa förutsättningar för ökad lönsamhet i svenska yrkesfiskeföretag *med tillhörande verksamhetsgrenar* och att sträva mot att den svenska fiskresursen ska leda till största möjliga *samhällsnytta*.

Vi föreslår dessutom följande tillägg till fjärde stycket:

Genom en positiv bild av fisket och fiskaren, miljömässigt hållbara produkter och en tätare kontakt mellan producent- och konsumentledet *samt mervärdesskapande diversifiering*, kan förutsättningarna öka för yrkesfiskarna att ta bättre betalt för sina produkter.

Svenskt fiske – en förnybar resurs !

Vi är inte bekväma med definitionen av fiskerinäring. Vår definition av fiskerinäring inkluderar både traditionellt yrkesfiske/beredning, vattenbruk och fisketurism. Samtliga dessa näringar är fiskerinäringar i vår vokabulär.

Om strategin

Vi föreslår följande tillägg till andra stycket:

Strategin tar avstamp i principen om nyttjande inom ramen för en ekologisk, social och ekonomisk långsiktig hållbarhet *med god lokal förankring*.

Miljömålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som nämns i sammanhanget kräver, för att nå måluppfyllelse, god lokal förankrad näringsverksamhet och lokalt förvaltade fiskevatten.

Vision 2020

Vi förordar en omskrivning av visionens inledande stycke som återbördar detta till kärnan i den lydelsen som återfanns i sista utkaststrundan enligt följande :

År 2020 förvaltas, fördelas och nyttjas de svenska fiskresurserna miljömässigt långsiktigt hållbart, *med god lokal förankring* och på ett sätt som, inom dessa ramar, *bidrar till den största samlade samhällsnyttan ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv*.

Centrala mål 2020

Vi föreslår följande tillägg till första stycket:

För att strategins mål ska kunna förverkligas behöver myndigheterna bidra med en bra förvaltning **med god lokal förankring** som tar både biologisk, social och ekonomisk hänsyn och genom regelförenkling som minskar företagens administrativa börda **och dessutom möjliggör småskalig verksamhet**.

Vi föreslår följande ändring av punkten regelförändring, kontroll och tillsyn :

Regelverken är **accepterade hos näringen, tydliga, lättillgängliga och** enkla att följa vilket bidrar till hög acceptans och regelefterlevnad. **Regelverken är utformade med skräddarsydd flexibilitet så att hänsyn tas och utrymme ges för både storskalig och småskalig verksamhet.** Tillsyn och kontroll är **behovsanpassad genom att myndigheter samverkar i högre grad för att minska näringens administrativa börda.**

Vi föreslår följande ändring av punkten långsiktigt hållbar förvaltning :

De svenska fiskresurserna förvaltas, fördelas och nyttjas miljömässigt långsiktigt hållbart, **med god lokal förankring** och på ett sätt som, inom dessa ramar, **bidrar till den största samlade samhällsnyttan ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv.**

Beskrivning av målen

Långsiktigt hållbart fiske/Myndighetsarbete och regelförankring

Mycket av resonemangen kring dessa mål klargör osökt behovet av en lokalt förankrad förvaltningsmodell utmed kusten, skärgården och de stora sjöarna. Detta är en nödvändig ingrediens i ett långsiktigt hållbart fiske och behöver utvecklas i ett trovärdigt dokument.

En lokal förvaltning är grundbulten för att resursvården av fiskbestånden och en förankrad fiskerinäring ska få en långsiktig och uthållig utveckling även i skärgården och de stora sjöarna. En förvaltningsmodell liknande inlandets fiskevårdsområden behövs som kombineras med införandet av en särskild fiskevårdsavgift för det fiske som idag är gratis för var och en. En avgift som skapar incitament och resurser för en aktiv lokal förvaltning och som genererar medel för fiskundersökningar, fångstrapporering, fiskevård och fisketillsyn i berörda vatten. Genom en lokal förvaltningsmodell skapas en plattform för utveckling och förankring av befintlig fiskerinäring och innovativa nyetableringar i ett diversifierat fiske.

Fiskerinäringsutveckling och ekonomi

Vi föreslår följande tillägg till femte stycket :

Diversifierade yrkesfiskare som inkluderar förädling som en del av verksamheten stärker möjligheten att upprätthålla den infrastruktur som krävs för det svenska yrkesfisket. **Dessutom attraherar moderna, diversifierade yrkesfiskeföretag ungdomar.**

Svensk fiskerinäring

Det småskaliga yrkesfiske som bedrivs med stöd av enskild fiskerätt i sjöar, kust och skärgård beskrivs generellt mycket bristfälligt. Detta yrkesmässiga fiske är i flertalet fall

lokalt förankrat, långsiktigt hållbart, genererar mycket samhällsnytta och har dessutom en stor utvecklingspotential på landsbygden.

Under rubrik *Det svenska yrkesfisket* saknar vi en beskrivning av vilka som är de viktigaste arterna i kust- och skärgårdsfisket.

Under insjöfisket anser vi att följande beskrivning ska läggas till för att ge en heltäckande och sanningsenlig bild:

I landets övriga insjöar finns ett stort antal gårdsbaserade företag som bedriver kommersiellt fiske efter signalkräfta. Även kommersiellt fiske efter arter såsom gös, gädda och abborre förekommer i dessa vatten. Det finns exempel på flera småskaliga gårdsbaserade företag som genom diversifiering vuxit sig starka och idag skapar många arbetstillfällen i glesbygd utifrån en i grunden liten fiskevattenresurs. Vägarna till förädling och mervärdesskapande av begränsade fiskeresurser är många. Ofta handlar det om en kombination av både småskaligt konsumtionsfiske, småskaligt vattenbruk och gårdsbaserad fiske- eller upplevelseturism. Småskalig beredning, försäljning eller gårdsrestaurang kan också vara en komponent i helhetskonceptet.

Så förvaltas våra fiskbestånd

Nationell förvaltning av fisket

Vi tycker att det svenska handlingsutrymmet är mycket relevant information och att den beskrivning som ges i strategiförslaget kan utvecklas bättre.

Enskilt och allmänt vatten

Vi tycker att detta avsnitt delvis är otydlig och summarisk och vi kan skönja en glidning mot att förminska den enskilda fiskerättens betydelse för näringsverksamhet och långsiktigt uthållig förvaltning. I dialogen med Jordbruksverket kring dokumentet har vi enats om korrekta och kärnfulla skrivningar. Dessa skrivningar har nu till viss del förändrats eller försvunnit helt vilket inte känns acceptabelt.

Vi föreslår följande förändringar av stycket :

Inom Sveriges Sjöterritorium är vattnet antingen enskilt eller allmänt. Fiskelagen reglerar bland annat vem som har rätt att fiska. ***I lagen görs en uppdelning mellan fiske i allmänt vatten och fiske i enskilt vatten.*** Enskilt vatten ingår som en del i fastigheterna och medan allmänt vatten inte omfattas av någon enskild äganderätt utan tillhör staten. Huvudregeln är att fisket i allmänt vatten är fritt för varje svensk medborgare ***medan fisket i enskilt vatten tillhör fastighetsägaren.*** Det finns emellertid ett flertal undantag från denna huvudregel genom att lagstadgade s.k. frifiskebestämmelser har införts på enskilt vatten i havet och i de fem stora sjöarna.

För fisket på allmänt vatten och på de s.k. frifiskevattnen är det staten som ansvarar för förvaltning och vård av fiskbestånden. Det innebär att Havs- och vattenmyndigheten får utöva tillsyn och av fiskevårdsskäl föreskriva om fiskeregler för havet och de fem stora sjöarna samt till dessa vattenområden tillrinnande vattendrag upp till första vandringshindret.

Fiskerättsägarna kan på enskilt vatten dock besluta om regler som kompletterar och stärker den nationella lagstiftningen under förutsättning att de inte inskränker allmänhetens frifiskerättigheter. *Fiskerättsägarna är, utanför de fem stora sjöarna och havet, huvudansvariga för att bedriva ett aktivt fiskevårdsarbete och ett uthålligt nyttjande och har rätt att själva upplåta fiske och utfärda lokala fiskeregler. Vissa grundläggande bestämmelser i fiskerilagstiftningen gäller även i landets övriga sötvattensområden.*

Ordlista

I ordlistan förklaras ekonomiskt zon men utelämnar övriga relevanta gränser. Ett trovärdigt dokument måste kompletteras med definitioner av enskilt vatten, allmänt vatten och sjöterritorium. En förklaring av enskild fiskerätt är också på sin plats.

Beträffande personlig fiskelicens definieras denna som licens för yrkesmässigt fiske utan fiskefartyg i havet samt yrkesmässigt fiske i de fem stora sjöarna. Lagstiftningen utesluter väl inte beviljande av personlig fiskelicens för fiske i andra sjöar ex. Bolmen, Åsnen, Roxen med flera sjöar ?

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör
Sveriges fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid
305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
www.vattenagarna.se